

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังเคน
อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี

Local Developmental Plans Based on Sufficiency Economy Philosophy of Phungkean
Sub-district Administrative Organization, Natan District

สมเกียรติ ปิ่นแก้ว^{*1} และ สุรีย์ ธรรมิกบวร^{**2}

¹สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อุบลราชธานี 34190

E-mail: ubonamnat@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ของผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลพังเคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จำนวน 7 คน มุ่งเน้นศึกษาความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะทำให้เกิดผลที่แท้จริง และประสบผลสำเร็จได้จะต้อง ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง การปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความพอดี ความมีเหตุผล ความประหยัด คุ่มค่า ความเหมาะสมกับท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านั้น และต้องอยู่ในกรอบและแนวทางพัฒนาที่ท้องถิ่นจะกระทำได้ซึ่งมีงบประมาณที่จำกัดและแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน ได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

This study aims to study on the understanding of sufficiency economy and to study the local development plans the sufficiency economy principle and application by management and staff in Phungken sub-district administrative organization Natan district Ubon Ratchathani province. Choose a specific target group of 7 members. Focus on education understanding the philosophy of sufficiency economy and guidelines for the preparation of local development plans, application of sufficiency economy philosophy. Data collection in-depth interviews and data analysis by content analysis.

The results showed that application of sufficiency economy philosophy in the preparation of local development plans. The actual results and successfully, it must be promoted knowledge and understanding of the local development plan. Cognitive truly sufficiency economy philosophy. Raising awareness of moral integrity sufficiency justification is worth saving appropriate for the local and taking into account is expected to occurs and must be in the local development a framework and approach to do it. With a limited budget and the need to resolve the needs of the people are sustainable.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, The Preparation of Local Development Plans

บทนำ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และเพื่อ มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการในอนาคตโดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบและเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ที่ผ่านมามีการดำเนินงานตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชน ในท้องถิ่นได้เท่าที่ควร (กระทรวงมหาดไทย 2548)

องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางจึงได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะถึงแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ มาประยุกต์ใช้ในการ

จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาความต้องการที่เกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อความยั่งยืนในการพัฒนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน

2.2 ศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี

โดยใช้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์แบบพรรณนา (Descriptive Analysis)ตามแนวทฤษฎี ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับดังนี้

ประชากร และกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ คณะผู้บริหารและข้าราชการตำแหน่งบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหมด 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบแนวคิดการศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) ที่ตั้งคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 7 คน การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานี้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ตามแนวทฤษฎี โดยผู้ศึกษาจะดำเนินการแยกทำการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นดังนี้

1.ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารและบุคลากร ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน

2.แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการคือ

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน พบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติ โดยอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางซึ่งถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของคนไทย สังคมไทย สามารถประยุกต์ใช้กับประชาชนทุกระดับ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ด้านวัตถุ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความพอประมาณ คือ ความพอดีสมดุลกับอัตภาพ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ความมีเหตุผล การตัดสินใจ ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการนำหลักวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือ การเตรียมความพร้อมรับผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งระยะใกล้ และระยะไกล และมีระบบที่ดีต่อการจัดการความเสี่ยงสามารถสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างยั่งยืน

2. ศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน

2.1 ความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ กระบวนการกำหนดทิศทางรวมทั้งวัตถุประสงค์ขององค์กรชุมชนและประชาชนเป็นการกระทำในอนาคต โดยกำหนดไว้ล่วงหน้าทั้งระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว โดยจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นนั้นๆ

เพื่อตัดสินใจดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ อาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และใช้ทรัพยากรการบริหารขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

2.2 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น เศรษฐกิจพอเพียง ต้องเป็นไปตามสภาพภูมิประเทศ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น ต้องพัฒนาบุคลากรขององค์กร การให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง การปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ จากนั้นก็ขยายสู่ประชาชนขยายสู่ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะพื้นที่ตำบลของเราเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เราได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ คือ วิเคราะห์ถึงศักยภาพของบุคคลองค์กรและประชาชน รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน นำมาใช้โดยยึดหลักหลักธรรมาภิบาล หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความพอดี ไม่เบียดเบียน มีเหตุผล ดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอน รอบคอบ ประหยัด คุ่มค่าเหมาะสมกับท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านั้น ต้องอยู่ในกรอบและแนวทางพัฒนาที่ท้องถิ่นจะกระทำได้ซึ่งมีงบประมาณที่จำกัดและแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน ได้อย่างยั่งยืน

จากผลการศึกษา การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงจะให้เกิดผลที่แท้จริง และประสบผลสำเร็จได้ จะต้อง ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง การปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ มีความพอดี ไม่เบียดเบียน มีเหตุผล ประหยัด คุ่มค่า เหมาะสมกับท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านั้น และต้องอยู่ในกรอบและแนวทางพัฒนาที่ท้องถิ่นจะกระทำได้ซึ่งมีงบประมาณที่จำกัดและแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน ได้อย่างยั่งยืน

การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา บุญยัง และคณะ (2552) ได้ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า

ปัญหาและแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า อบต. ประสบปัญหาด้านโครงสร้างองค์การบริหาร ผู้รับผิดชอบงานโดยตรง มีงบประมาณจำกัด ขาดวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดให้ประชาชนได้เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการวิจัย

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า ผู้บริหารและ บุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี

2. การศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน สรุปได้ว่า ผู้บริหารและ บุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคนมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างดี ในส่วนของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องเป็นไปตามสภาพภูมิประเทศ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องอยู่ในกรอบและแนวทางพัฒนาที่ท้องถิ่นจะกระทำได้ซึ่งมีงบประมาณที่จำกัด และมีความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ที่เป็นอุปสรรคปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การไม่เข้าใจหลักที่แท้จริงของเศรษฐกิจพอเพียง มีงบประมาณจำกัด ขาดวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการ

ถ่ายทอดให้ประชาชนดั่งนั้น จึงมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายดังนี้

1. กำหนดเป็นนโยบายผู้บริหารท้องถิ่นต้องจัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงมาใช้ในการบริหารงานและส่งเสริมให้ประชาชนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

2. ผู้บริหารกำหนดเป็นนโยบายผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้

3. ผู้บริหาร บุคลากรต้องขับเคลื่อนการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง โดยการมีส่วนร่วมและปฏิบัติ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาระดับชั้นสำเร็จแล้วนี้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางด้านวิชาการด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ ธรรมิกบวร ซึ่งท่านได้สละเวลาทุ่มเทแรงกายแรงใจให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดทำการศึกษาอิสระในครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และหัวหน้าส่วนราชการ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาอิสระในครั้งนี้

ท้ายนี้ ขอขอบคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวที่ให้การกำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด จนทำให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (ออนไลน์).

คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. จาก

www.dla.go. 1-10. (อ้างเมื่อ 22 ต.ค. 57)

กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546.

กระทรวงมหาดไทย, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า

คดียกรจัดทำแผนพัฒนาขององครปกครองส่วน

ทองถิ่น พ.ศ. 2548.

กาญจนา บุญยัง และคณะ. (ออนไลน์). **ปรัชญา**

เศรษฐกิจพอเพียงในองค์การบริหารส่วน

ตำบล. (อ้างเมื่อ 15 ม.ค. 2558) จาก

www.senate.go.th/web-senate/

research50/pdf/series1/f01.pdf. 2552.

ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). จาก

www.rta.mi.th/21610u/Data/Data_pro/

Popeaing/1.htm. (อ้างเมื่อ 22 ต.ค. 57)

สมบัติ อารังอัญวงศ์. **นโยบายสาธารณะ แนวความคิด**

การวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่

26 สำนักพิมพ์เสมาธรรม: 48. 2543.

สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี. **คู่มือการมีส่วนร่วมของ**

ประชาชน. กรุงเทพฯ .บริษัทคาริสม่า มีเดีย

จำกัด: 32. 2548.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.**

พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์ 21 เซนจูรี. 2553.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ. **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจ**

พอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 1. 2550.